

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/46/2022
Identifikačné číslo spisu:	1408209385
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1408209385.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sluka, PhD. a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu N. I., bývajúceho v H., S. X. XX, zastúpeného Mgr. Andrejom Maarom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dunajská 8, proti žalovanému V. Y. I., bývajúcemu v H., Q. XX, zastúpenému JUDr. Katarínou Kalabovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Krasovského 13, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 40.000,- eur, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 12C/202/2008, o dovolaní úpadcu Jána Molnára proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2021 sp.zn. 9Co/15/2020, 9Co/17/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2021, sp. zn. 9Co/15/2020, 9Co/17/2020 z r u š u j e v celom rozsahu a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júna 2017 č.k. 12C/202/2008-522 žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobca nepreukázal existenciu neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého privodiť mu ujmu na jeho právach chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tvrdenie žalobcu, že žalovaný svojím cieľným konaním v rozpore so zákonom vyvolal príčinné súvislosti, ktoré viedli k strate obydľia žalobcu a privodil jemu a jeho rodine stav finančnej núdze tým, že predal ich majetok - pohľadávku vo výške 4,4 milióna korún, sa podľa súdu prvej inštancie nezakladali na pravde. K bodu 1 petitu uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca s manželkou neplnili povinnosti vyplývajúce z uzatvorenej úverovej zmluvy č. 800702-1 a č. 800235-6 zabezpečenej záložným právom k nehnuteľnosti - rodinnému domu vo vlastníctve žalobcu. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 21. februára 2007 č.k. 28Cb 402/1999-279 vyplynulo, že úverová zmluva uzatvorená medzi Slovenskou štátnou sporiteľňou a manželkou žalobcu bola platná. Rodinný dom žalobcu bol predaný v dražbe, nakoľko žalobca spolu s manželkou mali množstvo veriteľov a splatných dlhov, ktoré neuhradili a veritelia sa uspokojili výťažkom z predaja domu. Žalobca v priebehu celého konania nepreukázal, že by žalovaný akýmkoľvek spôsobom prispel k vzniku nepriaznivej situácie žalobcu a jeho rodiny, naopak im opakovane poskytoval pomoc. Zmluva o

odstúpení pohľadávky uzatvorená dňa 20. júna 2001 medzi manželkou žalobcu a žalovaným bola platná s poukazom na právoplatné rozsudky Okresného súdu Lučenec v konaní sp.zn. 5C 116/2002 a 12C 159/2007. Postúpením pohľadávky sa žalobca s manželkou vzdali svojich práv im z pohľadávky vyplývajúcich, preto im nemohla byť spôsobená žiadna škoda. Žalovaný bol oprávnený naložiť s pohľadávkou spôsobom, akým uznal za vhodný. K požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že neboli splnené podmienky pre vznik takejto sankcie v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka, keď žalobca nepreukázal akékoľvek konanie, ktorým by žalovaný znížil jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, nepreukázal existenciu ani rozsah nemajetkovej ujmy a ani príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného a údajnou ujmovou žalobcu. Zdôraznil, že rozhodujúcim pre posúdenie naplnenia podmienok cit. ustanovenia nemôžu byť subjektívne pocity postihnutej osoby, ale len objektívne kritérium vyhodnotenia konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Okresný súd Bratislava IV uznesením z 25. októbra 2019 č.k. 12C/202/2008-570 zastavil konanie o zaplatenie sumy 147.287,- eur s príslušenstvom pre späťvzatie žaloby (§ 144, § 145 ods. 1 CSP) a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (§ 256 ods. 1 CSP), o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie podané žalobcom proti rozsudku a uzneseniu súdu prvej inštancie rozsudkom z 25. februára 2021 sp.zn. 9Co/15/2020, 9Co/17/2020 rozsudok súdu prvej inštancie ako aj uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP). Žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (§ 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP). Odvolací súd opravil dátum vydania uznesenia súdu prvej inštancie tak, že správny dátum vydania uznesenia je deň 22. jún 2017 (§ 224 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1CoKR/89/2017 z 15. mája 2018 (uverejneným v Obchodnom vestníku 97/2018 22. augusta 2018) bol vyhlásený konkurz na majetok žalobcu a bol mu ustanovený správca JUDr. Milada Koukalová, so sídlom Cintorínska 22, Bratislava. Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 4K/4/2017 zo 7. septembra 2018 (uverejneným v Obchodnom vestníku 180/2018 18. septembra 2018) konkurzný súd odvolal správcu JUDr. Miladu Koukalovú, so sídlom Cintorínska 22, Bratislava a ustanovil do funkcie správcu: Ist restructuring, k.s. Kominárska 2, 4, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 50 151 959. Správca úpadcu reagoval na výzvu odvolacieho súdu z 12. októbra 2020, ktorú mu doručoval s poukazom na novelizované znenie ustanovenia § 47 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej „ZoKR“) v znení účinnom od 1. januára 2020, aby do 30 dní podal návrh na pokračovanie v konaní, podaním doručeným Krajskému súdu v Bratislave 13. novembra 2020, v ktorom uviedol, že podáva návrh na pokračovanie v sporovom konaní. Z tohto dôvodu odvolací súd pokračoval v odvolacom konaní a o odvolaní podanom úpadcom rozhodol za účasti správcu konkurznej podstaty úpadcu. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 147.287,- eur s príslušenstvom na podklade čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom, považoval odvolací súd za vecne správne, keď boli splnené všetky podmienky pre postup súdu prvej inštancie v zmysle § 145 CSP. Žalobca vzal žalobu späť písomným podaním z 21. júna 2017 a následne aj na pojednávaní dňa 22. júna 2017 a žalovaný so späťvzatím žaloby súhlasil. Po pripustení zmeny žaloby súdom prvej inštancie v zmysle § 142 ods. 1, 2 CSP na pojednávaní a zastavení konania na základe čiastočného späťvzatia žaloby došlo k ustáleniu petitu žaloby. Z tohto dôvodu boli námietky žalovaného o nejasnosti predmetu konania a zmätočnosti nedoručenia napadnutého uznesenia nedôvodné. K oprave dátumu vydania napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie pristúpil odvolací súd potom, ako konštatoval, že ide o zrejmu nesprávnosť rozhodnutia. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za vecne správny, založený na správne zistenom skutkovom stave a náležité odôvodnený, pričom s jeho odôvodnením sa stotožnil v celom rozsahu a odkázal naň v zmysle § 387 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu uviedol, že žalobca sa opiera výlučne len o svoje subjektívne tvrdenia, ktoré neboli ničím preukázané. Žalobcove podania v spore a listinné dôkazy ním predložené s poukazom na poslednú pripustenú zmenu

žaloby súdom prvej inštancie na pojednávaní 22. júna 2017 nemali priamy súvis s prejednávanou vecou. Odvolací súd mal za to, že konanie žalovaného opísané v petitoch žaloby I. až VIII. nepreukazuje objektívnu spôsobilosť existencie zásahu, ktorý by vyvolal alebo bol objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv žalobcu a ani nepreukazuje neoprávnenosť tohto zásahu. Keďže nebola preukázaná samotná existencia zásahu, nemohla byť preukázaná ani existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a nemajetkovou ujmovou (petit IX). Nevykonanie žalobcom navrhovaných dôkazov súdom prvej inštancie nepovažoval odvolací súd za porušenie práva na spravodlivý proces, nakoľko tento svoj postup odôvodnil súd prvej inštancie priamo na pojednávaní 22. júna 2017 a vykonanie týchto dôkazov považoval za nadbytočné aj odvolací súd. Ostatnými odvolacími námietkami žalobcu sa odvolací súd nezaoberal z dôvodu, že neboli spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci a boli v rovine úvah žalobcu bez predloženia relevantných dôkazov.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) z dôvodu, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu označil aplikáciu § 47 ods. 1 a ods. 4 ZoKR v spore. Na aplikáciu cit. ustanovenia neboli splnené podmienky, pretože nešlo o konanie, ktoré sa týka majetku podliehajúceho konkurzu, nakoľko spor sa vecne týkal prioritne ochrany jeho osobnosti ako fyzickej osoby a sekundárne nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Konanie pred druhoinštančným súdom preto nemalo byť nikdy prerušené (ex lege ani uznesením), lebo nebola naplnená hypotéza majetkového sporu daná § 47 ods. 1 ZoKR a už vôbec nemala nastať zmena účastníkov konania podľa § 47 ods. 4 ZoKR. Postupom odvolacieho súdu tak žalobca prestal byť stranou sporu, stratil svoje procesné práva, jeho právnenému zástupcovi nebolo oznámené prerušenie konania a nebol mu doručený rozsudok. Zároveň bolo ohrozené aj jeho právo podať dovolanie. Ustanovenie § 47 ods. 4 ZoKR označil za protiústavné, nakoľko diskriminuje nemajetnosť dovolateľa, ktorý tak pre chudobu prišiel okrem majetku aj o právo na ochranu osobnosti, resp. právo na spravodlivý proces, v ktorom toto právo môže hájiť. Následne dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo nedostatočne odôvodnené, keď nedalo odpoveď na žiadnu z jeho odvolacích námietok. Namietal tiež nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 CSP. Následne dovolateľ v dovolaní podrobne rozoberal jednotlivé skutkové a právne okolnosti sporu a polemizoval s jednotlivými závermi súdov nižšej inštancie a ich postupom v spore. Nesúhlasil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, namietal nesprávne a nedostatočne zistený skutkový stav veci a nevykonanie ním navrhovaného dokazovania. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

5. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril správca konkurznej podstaty žalobcu a uviedol, že žalobca podal dovolanie bez vedomia správcu. Postup druhoinštančného súdu v zmysle ustanovenia § 47 ods. 1 ZoKR označil za správny, keďže nešlo o konanie taxatívne vymedzené ustanovením § 47 ods. 2 ZoKR, ktoré sa vyhlásením konkurzu neprerušujú. V prípade ak by bol žalobca v spore úspešný, išlo by o majetok podliehajúci konkurzu podľa ustanovenia § 67 ods. 1 ZoKR.

6. Žalovaný k dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne. Dovolanie označil za účelový prostriedok na predlžovanie konania. Mal za to, že dovolanie podala osoba, ktorá na to nebola oprávnená. Dovolanie malo byť podané správcou konkurznej podstaty 1st restructuring, k.s., nakoľko na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz. Zároveň bol toho názoru, že neexistujú dôvody na podanie dovolania, nakoľko napádané rozhodnutia netrpia vadou zmätočnosti (§ 431 CSP) a zo strany odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci (§ 432 CSP). Navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol, alternatívne ho zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k

záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) zároveň aj dôvodné.

8. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Dovolateľ tvrdil, že nesprávnym postupom odvolacieho súdu pri aplikácii ustanovenia § 47 ods. 1 a ods. 4 ZoKR stratil postavenie strany sporu a boli mu upreté jeho procesné oprávnenia, t.j. jeho právnomu zástupcovi nebolo oznámené prerušenie konania a nebol mu doručený rozsudok. Zároveň bolo ohrozené aj jeho právo podať dovolanie.

12. Podľa § 47 ods. 1 ZoKR ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Lehoty v týchto konaniach ustanovené alebo určené počas prerušenia týchto konaní neplynú. Na účastníkov konania, ktorí vystupujú na strane úpadcu, prerušenie konania pôsobí, len ak ide o nerozlučné spoločenstvo alebo o intervenciu.

13. Podľa § 47 ods. 2 ZoKR vyhlásením konkurzu sa neprerušuje konanie o riešení krízovej situácie na finančnom trhu, daňové konanie, colné konanie, vyvlastňovacie konanie, konanie o výživnom pre deti, konanie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu podľa § 11 ods. 2, ani trestné konanie, pričom v trestnom konaní nemožno rozhodnúť o náhrade škody; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 48. V týchto konaniach však lehota pre správcu na podanie opravného prostriedku neuplynie skôr ako 30 dní od konania prvej schôdze veriteľov.

14. Podľa § 47 ods. 4 ZoKR v konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu. Ak návrh na pokračovanie v konaní nie je podaný do konca prvej schôdze veriteľov, súd vyzve správcu a dlžníka, prípadne nerozlučných spoločníkov na strane dlžníka na jeho podanie v lehote nie kratšej ako 30 dní. Ak správca v určenej lehote nevyjadrí s pokračovaním v konaní súhlas, súd pokračuje v konaní s dlžníkom, ak pokračovanie v konaní v určenej lehote navrhne dlžník alebo prípadní nerozluční spoločníci dlžníka. Nepodanie návrhu na pokračovanie v konaní v určenej lehote má účinky späťvzatia žaloby.

15. Podľa § 67 ods. 1 ZoKR konkurzu podlieha

- a) majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu,
- b) majetok, ktorý úpadca nadobudol počas konkurzu,
- c) majetok, ktorý zabezpečuje úpadcové záväzky,
- d) iný majetok, ak to ustanovuje tento zákon.

16. Ustanovenie § 47 ZoKR je procesnou normou, ktorá upravuje procesnoprávne účinky vyhlásenia

konkurzu, ku ktorým patrí prerušenie všetkých súdnych konaní, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriacemu úpadcovi. Prerušenie konania nastáva priamo zo zákona bez potreby vydania uznesenia súdu o prerušení konania. Za majetok podliehajúci konkurzu sa považuje jednak majetok, ktorý úpadcovi patrilo v čase vyhlásenia konkurzu a tiež aj ten majetok, ktorý úpadca nadobudol počas konkurzu.

17. V prejednávanej spore sa žalobca domáhal v základnom konaní ochrany osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa voči žalovanému domáhal uloženia povinnosti ospravedlniť sa za neoprávnený zásah žalovaného (špecifikovaný žalobným petítom bod 1 až 8) do jeho osobnostných práv a zároveň žiadal, aby súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť mu nemajetkovú ujmu 40.000,- eur.

18. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Toto právo je svojou povahou právom absolútnej, osobnej povahy patriacim výlučne konkrétnej fyzickej osobe, je to právo späté priamo s osobnosťou človeka. Ide o právo nehmotnej povahy, ktoré je možné uplatniť iba fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli neoprávneným zásahom ohrozené či porušené. Je to prirodzený dôsledok tej skutočnosti, že len konkrétna fyzická osoba ako nositeľ práva pociťuje vo vlastnej osobnostnej sfére neoprávnený zásah a jeho následky. Právo na ochranu osobnosti nie je predmetom dedenia, nemožno ho previesť na inú osobu a ani uplatňovať inou než dotknutou fyzickou osobou. Uvedené premisy sú konštante judikované najvyšším súdom už v Zborníku najvyšších súdov č. III, vydaných SEVT Praha v roku 1980, „Správa o skúsenostiach z rozhodovania súdov vo veciach ochrany osobnosti podľa ustanovenia § 11 až § 16 Občianskeho zákonníka“ z 31. októbra 1967 Prz 33/67 a Cpj 234/66.

19. Následkom ohrozenia či porušenia osobnostných práv fyzickej osoby je vznik občianskoprávných sankcií v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka, t.j. vznik povinností na strane žalovaného, ktoré podľa okolností konkrétneho prípadu môžu spočívať v povinnosti pôvodcu neoprávneného zásahu upustiť od tohto zásahu, alebo odstrániť následky neoprávneného zásahu alebo poskytnúť primerané finančné zadosťučinenie za neoprávnený zásah, t.j. náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Len fyzická osoba ako objekt tohto zásahu môže zhmotniť obsah tohto zásahu a jeho dôsledkov do vlastnej integrity v podobe žalobného petitu a požadovanej občianskoprávnej sankcie voči zasahujúcemu subjektu a iniciovať tak konanie o ochranu osobnosti. Je zrejmé, že označiť neoprávnený zásah, opísať ho a v súdnom konaní preukázať objektívnymi skutkovými okolnosťami toho ktorého prípadu môže výlučne fyzická osoba, ktorej osobnosť bola neoprávneným zásahom dotknutá.

20. Pokiaľ fyzická osoba podá tzv. satisfakčnú žalobu a domáha sa aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, majú za to, že na odstránenie dôsledkov zásahu nie je postačujúca iná forma satisfakcie, táto skutočnosť nemení podstatu uplatňovaného práva na ochranu osobnosti ako práva nemajetkovej, osobnej povahy. Stále ide o uplatnenie osobnostného práva a to až do momentu, kedy sa súdnym rozhodnutím právo osobnej povahy zhmotní do práva majetkovej povahy. Povinnosť na náhradu nemajetkovej ujmy totiž vzniká až konštitutívnym rozhodnutím súdu o jej priznaní, kedy sa právo poškodeného vyplývajúce z ochrany osobnosti transformuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy, t.j. na právo majetkovej povahy. Keďže ide o konštitutívne rozhodovanie súdu, právnym dôvodom vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy je až samotné rozhodnutie súdu o tom, že také právo vzhľadom na okolnosti prípadu priznáva a v určitom rozsahu. (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 72/2019 z 2. októbra 2019, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 22/2019). Z tohto dôvodu až do okamihu súdneho rozhodnutia je bez pochyb uplatňované v súdnom konaní o ochranu osobnosti právo nie majetkové, ale právo osobnostné, čoho dôsledkom je, že konanie o ochranu osobnosti a to aj v prípade uplatňovania práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je konaním, ktoré sa týka majetku podliehajúceho konkurzu.

21. Až právoplatným rozhodnutím súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca nadobúda majetkové právo, ktoré podlieha konkurznému konaniu v zmysle § 67 ods. 1 písm. b) ZoKR,

obdobne ako je to v prípade nadobudnutia daru alebo dedičstva v priebehu konkurzného konania.

22. Súdne konanie, v ktorom žalobca uplatňuje právo na ochranu svojej osobnosti a domáha sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy, nie je v zmysle ustanovenia § 47 ods. 4 ZoKR takým konaním, ktoré sa týka majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, a preto tu ani nedochádza k jeho zákonnému prerušeniu. Správca konkurznej podstaty úpadcu nemôže podať žalobu na ochranu osobnosti úpadcu a ani nemôže v tomto súdnom konaní vystupovať v postavení žalobcu či žalovaného, nakoľko nie je nositeľom aktívnej a pasívnej legitímácie v takomto druhu sporu. Uvedenému nasvedčuje aj tá skutočnosť, že žalobca - úpadca by pri opačnom výklade stratil postavenie strany sporu a je veľmi ťažko predstaviteľné, akým spôsobom by správca konkurznej podstaty dokázal s úspechom obhajovať jeho záujmy v zmysle dokazovania následkov zásahu a príčinnej súvislosti so zásahom v osobnostnej sfére žalobcu, ktorý by sa tak, hoci je nositeľom uplatňovaného nehmotného práva, v spore mohol stať nanajvýš svedkom v takomto súdnom konaní. Taktiež by nedávalo zmysel, aby súd konal a rozhodoval o tom istom skutku (zásahu) a o žalobe dva krát a navyše s iným subjektom na strane žalobcu, t.j. pokiaľ by sa žalobca domáhal ospravedlnenia, súd by v konaní pokračoval a rozhodol, avšak v druhej časti žalobného petitu, kde by sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, by konanie ostalo prerušené, prípadne by sa na návrh konalo so správcom konkurznej podstaty a tieto konania by fakticky mohli prebiehať súbežne. Nároky z ochrany osobnosti treba posudzovať jednotne, pretože stále ide o to isté osobnostné právo, pričom len súd rozhodne, či dôsledky zásahu do tohto práva sú natoľko závažné, že žalobcovi prizná právo na náhradu nemajetkovej ujmy alebo inú formu satisfakcie.

23. Pokiaľ ide o námietku správcu konkurznej podstaty, že v prejednávacom prípade nešlo o konanie taxatívne vymedzené ustanovením § 47 ods. 2 ZoKR, podľa ktorého výslovne nedochádza k prerušeniu určitých konaní napriek vyhláseniu konkurzu, ide z jeho strany o nesprávny výklad cit. ustanovenia. Konania taxatívne uvedené v cit. ustanovení sa totiž v zásade vždy týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, avšak zákonodarca týmto spôsobom práve z týchto konaní vyčlenil špecifickú časť konaní, ktorých sa napriek splneniu podmienok prerušenia konania v zmysle § 47 ods. 1 ZoKR, zákonné prerušenie nebude dotýkať.

24. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd nesprávnou aplikáciou procesnej právnej normy, t.j. ustanovenia § 47 ods. 1 ZoKR, odňal žalobcovi jeho procesné oprávnenia priznané mu Civilným sporovým poriadkom a zaťažil konanie vadou zmätočnosti tým, že konal so správcom konkurznej podstaty ako neoprávneným odvolateľom, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

25. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, dovolací súd sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

26. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.